

บทที่ 5

สรุปผลการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ จำปาสัก ประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแผนการสอน ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนและ ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน เป็นการวิจัย เชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดัง รายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ จำปาสัก ประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์วัดจำปาสัก ประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ จำปาสัก ประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์เพื่อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียน การสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยหาค่าเฉลี่ยด้วย t-Test โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ $P = 0.05$ ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม คือ เพศหญิงกับเพศชาย ส่วนอายุและชั้นปี วิเคราะห์โดยใช้ F-test (One way Anova) ถ้าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะ เปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของ Scheffe ซึ่งสามารถ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารและครูผู้สอน
จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ได้ดังนี้

1. เพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 และเป็น เพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

2. อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอายุ 30 – 39 ปีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 มีอายุตั้งแต่ อายุ 40 ปีขึ้นไปจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และมีตั้งแต่ 30 ปีลงมา ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

3. วุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

4. ตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 เป็นผู้บริหารจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9

5. ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีลงมา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 มีประสบการณ์การทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และมีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9

5.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์วัดจำปาหลักของผู้บริหารและครูผู้

รวมทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ด้านการแผนการสอน ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังรายละเอียดจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและจำแนกเป็นรายด้านต่อไปนี้

1. ระดับการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเพศต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นเพศชาย มีการจัดการเรียนการสอนมากกว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนเพศหญิง

2. ระดับการจัดการเรียนการสอนจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนอายุต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุ 30 – 39 ปี มีการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมา ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีอายุมากกว่า 30 ปีลงมา มีการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุด

3. ระดับการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน วุฒิการศึกษาต่างกันมีการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

แยกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด รองลงมา ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีการจัดการเรียนการสอน น้อยที่สุด

4. ระดับการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ตำแหน่งการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตาม ตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร มีจัดการเรียนการสอน มากกว่า ครูผู้สอน

5. ระดับการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน ประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปีปีมีการบริหารจัดการเรียนการสอน มากที่สุด รองลงมา ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีลงมาปี ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 11 – 15 ปีขึ้นไปตามลำดับ ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงาน 16 – ปีขึ้นไปมีการจัดการเรียนการสอน น้อยที่สุด

5.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของ สภาพการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวรวมทั้ง 4 ด้านสรุปผลได้ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการจัดทำแผนการสอนเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอนอย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ส่วนมีการจัดทำแผนการสอนสอดคล้องกับกาวัดผลประเมินผล และมีการจัดทำแผนการสอนก่อนสอน ทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก น้อยที่สุด

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนส่วนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก น้อยที่สุด

3. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการผลิตและการใช้สื่อให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้และเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา ครูมีการสร้างสื่อที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเป็นอย่างดีส่วนครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก น้อยที่สุดใช้สื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายในการเรียนรู้เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือเรียน ฯลฯ

4.ด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ครูประเมินผลนักเรียนรอบด้านครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตร และมีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นำเอาผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนส่วนมีความยุติธรรมในการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมาก น้อยที่สุด

5.1.4 การวิเคราะห์ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์อำเภอปากสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาวจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ดังนี้

1. เพศ พบว่า ผู้บริหารและครู เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน

2. อายุ พบว่า ผู้บริหารและครู อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน

3. วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน

4. ตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครู ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน

5. ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครู ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

5.1.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการจัดการเรียนการสอนใน วิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว

1) ด้านปัญหา

ด้านการวางแผนการสอน ได้แก่ ยังไม่ได้ทำแผนการสอนล่วงหน้า ขาดการวางแผนการสอนตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดให้ และยังไม่ได้ศึกษาเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนก่อนทุกครั้งที่จะสอนที่เท่าควร

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนการสอนไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรและ ยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้การเรียนการสอนได้รับความรู้ข่าวสารเพิ่มเติม

ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ อุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่เพียงพอความต้องการของนักเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนยังหล้าสมัยและบางสาขาวิชาขาดอุปกรณ์มาประกอบในการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ ครูอาจารย์บางท่านยังไม่มีคามยุติธรรมในการให้คะแนนแก่นักเรียนในการสอบเคร่งครัดเกินไปในการตั้งคำถามและการประเมินผลไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร

2) แนวทางแก้ไข

ด้านการวางแผนการสอน ได้แก่ อยากให้ จัดทำแผนการสอนยังไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ ยังขาดการจัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ขาดงบประมาณในการสรรหาครูเฉพาะด้านมาสอนในวิทยาลัยสงฆ์

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ อยากให้การเรียนการสอนมีหลากหลายรูปแบบมีการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและให้มีการเชิญวิทยากรภายนอกวิทยาลัยมาให้ความรู้เพิ่มเติม

ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ อยากให้เพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ วัสดุทัศน รูปภาพ หนังสือพิมพ์วารสารต่างๆ มาประกอบในการสอน

ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ อยากให้ตั้งคำถามชัดเจนในการการวัดและประเมินผล นำคะแนนผลสอบมาแจ้งให้นักเรียนทราบภายหลังการสอน บางสาขาวิชาสอบไม่ผ่านอยากให้สอบซ่อมโดยให้นักเรียนทำกิจกรรม หรือทำเป็นชิ้นงานมาส่งแทนการสอบซ่อม

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีประเด็นที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายได้ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

5.1.5. การศึกษาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการแผนการสอน และด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียน จะเห็นได้ว่าครูและ ผู้บริหารในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศลาว ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ

1. ด้านการวางแผนการสอน พบว่าผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสักโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ ครูและผู้บริหาร มีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ มีการจัดทำแผนการสอนเนื้อหาวิชา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการสอนอย่างชัดเจน รองลงมาคือมีการเตรียมการสอนจากคู่มือครูและแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ครูและผู้บริหารมีความเห็นมีค่าต่ำสุดคือมีการจัดทำแผนการสอนสอดคล้องกับกาวัดผลประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระครูปัญญาวัฒน์กิจ ปญญาวฑฺฒโน พึ่งสูงเนิน ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามลำดับ ยกเว้นด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสักโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ครูและผู้บริหารมีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ จัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน รองลงมาคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรมและ จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียนข้อที่มี

ความเห็นมีค่าต่ำสุดคือมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระธีรชาติ ธีรวิโส ธรรมวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม (วิชาพระพุทธศาสนา) ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร พบว่า สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีปัญหาการใช้หลักสูตร (วิชาพระพุทธศาสนา) ในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาประเด็นคำถามเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษามีปัญหาด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ และระดับน้อย 6 ข้อ มีปัญหาเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ สถานศึกษาขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสาระพระพุทธศาสนา ครูขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เช่น วีซีดี สื่อวีดิทัศน์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ในสาระพระพุทธศาสนา เช่น ห้องจริยศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพระพุทธศาสนา

3. ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสักโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ มีการผลิตและการใช้สื่อให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้และเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และครูมีการสร้างสื่อที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเป็นอย่างดีรองลงมา คือครูใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรม และระดับ

ความรู้ของผู้เรียน ข้อที่มีความเห็นมีค่าต่ำสุด คือครูมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุภาพ หงษ์ทอง** พบว่าครูสนใจการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนมากขึ้น แต่สื่อการสอนยังไม่เพียงพอจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูได้ผลิตสื่อให้มากขึ้น สำหรับการให้องค์ปฏิบัติกรต่างๆ นั้นแม้ครูจะมีความเห็นว่ามีให้องค์ปฏิบัติกรต่าง ๆ ค่อนข้างมาก แต่ก็ยังมีปัญหาบางประการ เช่น ครูขาดความรู้ในการใช้อุปกรณ์ชำรุด เสียหายบ่อยและขาดความซ่อมบำรุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสักโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นในระดับมาก ข้อที่ครู

และผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน ครูประเมินผลนักเรียนรอบด้านครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตรมีการประเมินที่หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และ นำเอาผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน รองลงมาคือรายงานผลการวัดการประเมินผลให้นักศึกษาทราบอย่างต่อเนื่องข้อที่มีความเห็นมีค่าต่ำสุด คือ มีความยุติธรรมในการวัดและการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ **สาธิต แก่นมณี** และคณะได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกัน นอกจากนี้พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน คือ เพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก

5.4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการจัดการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์วัดหลวง เมืองปากเซ แขวงจำปาสัก แห่งประเทศ ลาว ที่มีความแตกต่างด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครู ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ จัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ จัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครู ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระครูปัญญาวัฒน์กิจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา ช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน มีวุฒิการศึกษาทางโลกต่างกัน มีประสบการณ์สอนต่างกัน และมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ช่วงชั้นที่ 3 ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พิทักษ์ ขำรง จากผลการวิจัย ศึกษา สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ด้านการจัดทำแผนการเรียนพบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมจัดทำแผนการเรียน โดยทำหน้าที่ให้ข้อมูลแก่หัวหน้าสาขาวิชาหัวหน้าแผนกด้านการจัดตารางสอน พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน พบว่า

อาจารย์ส่วนใหญ่สอนวิชาคอมพิวเตอร์ตามที่หัวหน้าสาขาวิชา/หัวหน้าแผนกจัดให้สอน ด้านการใช้เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์ใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เช่นคอมพิวเตอร์ กระดานไวท์บอร์ด และ

ซอฟต์แวร์ที่ใช้สอนเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็น แผนการสอนรายวิชา หนังสืออ่านประกอบ ใบงาน เครื่องฉายข้ามศีรษะ แบบเรียน Sheet ตามลำดับ ด้านการจัดสถานที่ฝึกงาน พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นผู้แทนการฝึกงานของนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผลการเปรียบเทียบ การเรียนการสอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูที่มี ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ทักษิณา เหลืองทวีผล ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพรปรีดีธรรม แผนกสามัญในจังหวัดเชียงราย พบว่า การเปรียบเทียบการจัดการศึกษาโรงเรียนพรปรีดีธรรม จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบแยกรายด้าน พบว่า เพศชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบแยกรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีอายุต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในการวางแผนการสอน และด้านการจัดกิจกรรม ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านการจัดกิจกรรม และด้านการ

เรียนการสอน ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในหลักในหลักการวางแผนการสอนและ หลักการจัดกิจกรรม ส่วนด้านการเรียนการสอน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในหลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ทองลี บัวแก้ว ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกรมการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยสรรพวิชานครหลวงเวียงจันทน์พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเรียนการสอนของนักศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันกรมการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยสรรพวิชานครหลวงเวียงจันทน์ จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แม้ความคิดเห็นส่วนใหญ่ การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์ วัดหลวงเมือง ปากเซ แขวงจำปาสัก ประเทศลาว เป็นลักษณะที่ดีน่าพอใจ แต่ก็พบเช่นกันว่า ยังมีสภาพปัญหาอุปสรรคหลายประการที่ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่องานวิชาการให้มากขึ้น

1. ผู้บริหารควรนำข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารและ ครู มาร่วมพิจารณาหาผลดีผลเสียในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนา การแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอน ในวิทยาลัยสงฆ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. นำผลการศึกษาในส่วนสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมณวิทยาลัยสงฆ์ เช่นเพศ ซึ่งพบว่าเป็นเพศชายมากกว่าเพศ หญิง ซึ่งครูมีอายุ ในช่วง 31 – 39 ปีลองลงมาก็คือช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไปและดำรงตำแหน่งมาแล้ว โดยเฉลี่ยเกินกว่า 20 ปี ซึ่งทำให้มองเห็นว่า เป็นครูที่ค่อนข้างมีอายุมาก ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องจะใช้เป็นข้อมูลในการที่จะพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ควรศึกษาการบริหารงานด้านอื่นๆ ของวิทยาลัยสงฆ์ ซึ่งอาจจะเป็นตัวแปลที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อที่จะให้เป็นข้อค้นพบที่จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. เสนอแนะให้วิทยาลัยสงฆ์ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยมีการประสานงานร่วมมืออย่างเหนียวแน่นและจริงจัง

5. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สนใจทำการวิจัย เพื่อกระตุ้นให้การพัฒนางานวิชาการ เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการวางแผนอัตรากำลังในการเข้าปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่งหน้าที่ภายในวิทยาลัยสงฆ์จำปาสัก

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการวางแผนการเรียนการสอน วิทยาลัยสงฆ์จำปาสักว่าเป็นอย่างไร

3. ควรศึกษาปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยสงฆ์จำปาสักว่าเป็นอย่างไร